

Županijsko natjecanje iz povijesti
Školska godina 2023./2024.
6. skupina: IV. razred srednje škole
18. ožujka 2024.

Županijsko natjecanje iz povijesti
18. ožujka 2024.
četvrti (IV.) razred

zaporka

--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova

76		%
----	--	---

Upute natjecateljima

1. Ispit se sastoji od 25 pitanja i rješavaš ga 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita trebaš pažljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Nakon što ispuniš listić sa zaporkom, spremi ga u omotnicu.
4. Zaporku s listića prepisi na prvu stranicu ispita.
5. Pažljivo pročitaj ispitne zadatke i upute u zadatku.
6. Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit piši plavom ili crnom kemijskom olovkom.
7. Ispit piši isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Piši čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
8. Osobna imena i prezimena te geografska imena piši izvorno prema udžbenicima koje je odobrio MZO u školskoj godini 2023./2024.
9. **Koristi se listom za koncept tijekom rješavanja ispita jer jednom napisan odgovor u ispitu, više nije dopušteno prepravljati. Odgovori se u konceptu ne vrednuju.**
10. Nakon završetka pisanja, ispit predaj članu Školskoga povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na natjecanju!

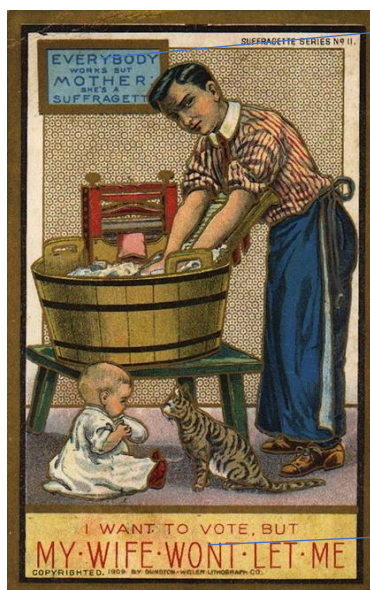
Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

1. Pozorno promotri slikovni povijesni izvor i odgovori na pitanja.

Svi rade osim majke, ona je sufražetkinja.

Želim glasovati, ali mi moja supruga ne dopušta.

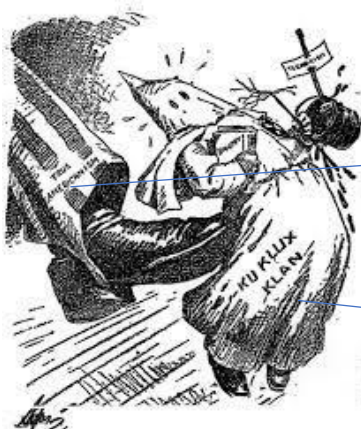
1.1. Što je bio cilj pokreta na koji se odnosi prikazana karikatura?

1	
---	--

1.2. Čiju perspektivu prikazuje karikatura? Navedi najmanje jedan argument.

2	
---	--

2. Pozorno promotri slikovni povijesni izvor i odgovori na pitanja.

terorizam

amerikanizam

KU KLUX KLAN

2.1. O kojoj pojavi u američkome društvu svjedoči prikazana karikatura?

1	
---	--

2.2. Koja je poruka karikature? Navedi jedan argument.

2	

3. Pozorno pročitaj tekst povijesnoga izvora i odgovori na pitanja.

Buharin je bio dijete svog vremena, dijete komunističke partije, bio je odan tome... to objašnjava njegovu predaju; mislio je da je to u interesu partije.

3.1. Kojoj kategoriji žrtava Staljinovih čistka pripada Buharin?

1	
---	--

3.2. Kako autor objašnjava nedostatak otpora Staljinovoj politici unutar same komunističke partije? _____

1	
---	--

4. Pozorno promotri fotografije i odgovori na pitanja.

4.1. S kojim su tehnološkim dostignućem povezane prikazane fotografije?

1	
---	--

4.2. Koje je godine u Zagrebu počela primjena toga dostignuća? _____

1	
---	--

5. Lenta prikazuje podatke koji se odnose na pravo glasa žena u svijetu. Koji od četiriju predloženih navoda odgovara označenom mjestu (?) na lenti vremena.

- A. Rusija
- B. Novi Zeland
- C. Austro-Ugarska
- D. Australija

1	
---	--

6. Poveži političare i događaje povezane s njihovim djelovanjem.

Franjo Gaži	_____	A. prvi zapovjednik Sisačkoga partizanskog odreda
Božidar Magovac	_____	B. sklopio sporazume s Titom u ime izbjegličke vlade
Vlado Janić Capo	_____	C. uređuje novine <i>Slobodni dom</i> u partizanima
Ivan Šubašić	_____	D. vođa prokomunistički nastrojenoga dijela HSS-a
		E. strijeljali su ga ustaše

4	
---	--

7. Poveži znanstvena otkrića iz razdoblja između dvaju svjetskih ratova i njihove posljedice.

kvantna fizika	_____	A. konstruiran je Colossus
teorija velikoga praska	_____	B. liječenje dotad neizlječivih bolesti
otkriće penicilina	_____	C. nastaje teorija o širenju svemira
razvoj informatike	_____	D. istražuju se posebni fizikalni zakoni unutar atoma
		E. formulirana teorija o efektu staklenika

4	
---	--

8. Pozorno pročitaj odlomak povijesnoga izvora i zaokruži točnu tvrdnju.

Zdravo druže, brate Srbine, potpiši ovo, gurni ono, krsne ti slave, naš je čovjek, Kajmakčalanac, užički zet, zašto smo se borili (...)

O kojemu obilježju društva Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca te Kraljevine Jugoslavije govori prikazani izvor?

- A. dobrim međunacionalnim odnosima
- B. mitu i korupciji
- C. poštivanju zakona i jednakosti pred zakonom
- D. pravima nacionalnih manjina

1	
---	--

9. Pozorno pročitaj tekstove povijesnih izvora i odgovori na pitanja.

I.

Himbeni saveznik bio je nametnuo hrvatskom narodu u času uskrsnuća Nezavisne Države Hrvatske ugovore i granice, kojima je velik dio hrvatske jadranske obale bio otrgnut od tiela Hrvatske. (...) Današnjim danom sama je talijanska vlada svojim postupkom riješila hrvatski narod i hrvatsku državu obveze proiztekłe iz nametnutih ugovora.

A. Pavelić, 9. rujna 1943.

II.

Nažalost, činjenica je da morem nismo poslali gotovo ništa opskrbe za 222.000 Titovih boraca. (...) Ovi izdržljivi borci su vezali više Nijemaca u Jugoslaviji nego združene angloameričke snage u Italiji, južno od Rima. Nijemci su u zbrci nakon pada Italije te su partizani preuzeli nadzor nad velikim dijelovima obale. Unatoč tome, mi nismo iskoristili priliku. Nijemci su se brzo oporavili i potisnuli partizane korak po korak.

W. Churchill, 24. studenoga 1943.

9.1. Koji je događaj izazvao promjenu o kojoj govore oba povijesna izvora?

1	

9.2. Kako se promijenila situacija u Dalmaciji prema prvome, a kako prema drugome povijesnom izvoru?

2	

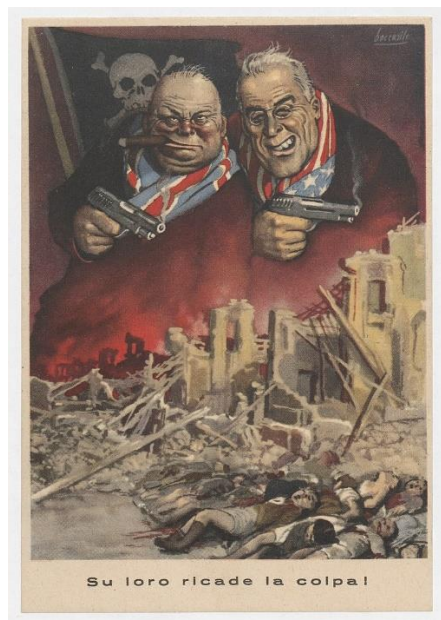
10. Koji od četiriju predloženih navoda odgovara označenom mjestu (?) na lenti vremena.

- A. njemačka okupacija teritorija višijevske Francuske
- B. Zimski rat
- C. De Gaulle pozvao Francuze na otpor
- D. početak operacije Morski lav

1	
---	--

11. Pozorno promotri talijanski promidžbeni plakat iz razdoblja nakon kapitulacije fašističke Italije.

Njih treba biti sram!

11.1. Protiv kojih je država uperen plakat?

2

11.2. Stajalište koje države prikazuje plakat? Navedi argument za svoj odgovor.

2

12. Pozorno promotri podatke u tablici i odgovori na pitanje.

Gubitci 1940.	Britansko zrakoplovstvo	Njemačko zrakoplovstvo
1. – 15. srpnja	51	108
16. – 31. srpnja	69	117
1. – 15. kolovoza	156	259
16. – 31. kolovoza	249	332
1. – 15. rujna	268	323
16. – 30. rujna	133	213
1. – 15. listopada	100	147
16. – 31. listopada	90	161
ukupno	1116	1660

Koje je tehničko dostignuće utjecalo na posljedice prikazane u tablici?

1

13. Pozorno promotri slikovne povijesne izvore i odgovori na pitanja.

razmjena božićnih poklona

Zajedno ćemo zadaviti hitlerizam.

Koju promjenu u vanjskoj politici SSSR -a prikazuju priložene karikature? Navedi argumente za svoj odgovor.

4	
---	--

14. Pozorno pročitaj tekst iz „Hrvaticе” iz 1940. i odgovori na pitanja.

Muškarac je prihvatio blagodat, da uči čitati i pisati, jer je smatrao da je to njegovo pravo i dužnost. Naprotiv, smatrao je taj isti muškarac: da se žena mora brinuti za kuću, djecu i gospodarstvo, a ne da čita i piše. Muškarci na selu nisu bili skloni dopustiti, da im žene odlaze u tečajeve, gdje bi učile pisati i čitati. (...) Da je tome uistinu tako, dokazala je originalna i zanimiva pučka skupština koju je „Seljačka sloga” sazvala prošle godine u Zagrebu. (...) Pravo je otkriće donijela Dalmatinka Žmirićeva, kada je razlagala, koliko se morala skrivati, da je ne bi nitko zatekao na djelu, kad uči i kriomice i potajno piše. (...) I u gradu je muškarac bio zaprijetom ženama u pismenosti, u njihovom pregnuću za naukom, pa je bilo čak i napadaja i ljutih borbi.

1	
---	--

1	
---	--

1	
---	--

Das Viechtge ist
im Sulzer-Blum
der Verbräuer
im Bienenstamm
Weilerpfaffen
im Wolf-Blut,
für die Bienenstamm
für den Bienenstamm!

Das ist der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm! Der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm! Der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm, der Bienenstamm!

stranica iz dječje knjige *Ne vjeruj lisici na zelenome brijegu i nikad ne vjeruj Židovu* Elvire Bauer, objavljena 1934.

1	
---	--

2	
---	--

Županijsko natjecanje iz povijesti
Školska godina 2023./2024.
6. skupina: IV. razred srednje škole
18. ožujka 2024..

16. Pozorno promotri slikovni povijesni izvor i odgovori na pitanje.

Čiju perspektivu prikazuje karikatura? Navedi najmanje dva argumenta za svoj odgovor.

3

17. Pozorno promotri prikazani slikovni izvor iz talijanskoga udžbenika i odgovori na pitanja.

Djeco, trebate voljeti Benita Mussolinija. On uvijek radi za dobro Domovine i talijanskoga naroda. Čuli ste ovo puno puta, od svojega tate, mame ili nastavnika: Ako je Italija sada mnogo jača nego prije, to dugujemo Njemu.

17.1. O kojemu obilježju fašističke vladavine svjedoči prikazani izvor? Navedi jedan argument za svoj odgovor.

2

17.2. S kojim se razdobljem talijanske povijesti povezuju fašisti prema simbolima na slikovnome prilogu? O kojemu je simbolu riječ?

2	
---	--

18. Zaokruži točnu tvrdnju koja opisuje stanje u društvu u međuratnome razdoblju u Hrvatskoj.

- A. Stanovništvo je Hrvatske i Slavonije u visokome postotku bilo pismeno.
B. Udio je nepismenih u hrvatskim krajevima bio veći od 42 %.
C. Opća prezaduženost seljaka nije bila glavni uzrok iseljavanja.
D. Glavno je okupljalište elite u Zagrebu bila novotvorena „Pivovara”.

1	
---	--

19. Pozorno pročitaj tekst povijesnoga izvora i odgovori na pitanja.

Što se tiče ovih izdajnika koji su se našli unutar naše zemlje, u svakom narodu posebice – to je stvar prošlosti. Ruka pravde, ruka osvetnica našeg naroda dostigla ih je već ogromnu većinu, a samo jedan mali dio uspio je pobjeći pod krilo pokrovitelja van naše zemlje.
svibanj 1945., J. Broz Tito

19.1. Na koji se događaj odnosi dio teksta u kojemu stoji „ruka osvetnica... dostigla ih je već ogromnu većinu”?

1	
---	--

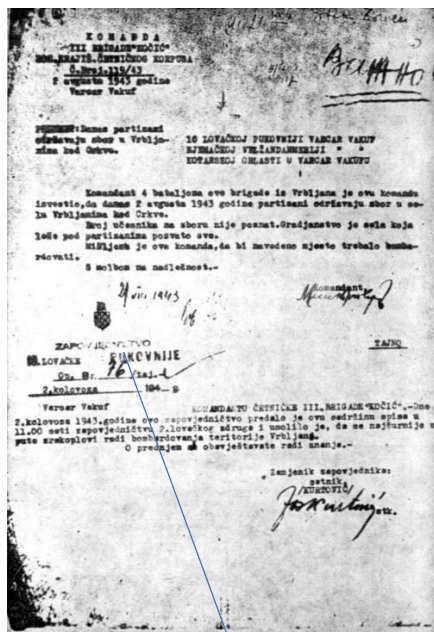
19.2. Tko su bili *izdajnici* iz teksta? Navedi najmanje dva primjera.

2	
---	--

Županijsko natjecanje iz povijesti
Školska godina 2023./2024.
6. skupina: IV. razred srednje škole
18. ožujka 2024.

20. Pozorno promotri pisani izvor odgovori na pitanja.

I.

II.

... Ciljevi naših odreda jesu:

- 1) Borba za slobodu celokupnog našeg naroda pod skiptrom njegovog Veličanstva Kralja Petra II
- 2) Stvoriti veliku Jugoslaviju i u njoj veliku Srbiju, etnički čistu (...)

Bosansko.krajiški korpus Jugoslavenske Vojske u Otadžbini javlja vlastima NDH i njemačkim zapovjednicima :

(...) partizani održavaju zbor u selu Vrbljan kraj Crkve. Broj učesnika na zboru nije poznat. (...) Mišljenje je ove komande, da bi navedeno mjesto trebalo bombardovati. (...)

20.1. Tko je vođa Jugoslavenske vojske u otadžbini?

20.2. O kakvu odnosu s njemačkim okupatorom svjedoče ta dva izvora.

1

2

Županijsko natjecanje iz povijesti
Školska godina 2023./2024.
6. skupina: IV. razred srednje škole
18. ožujka 2024.

21. Pozorno promotri popis broja Židova po europskim zemljama nastao za potrebe Konferencije u Wannseeu.

L a n d	Zahl	
A. Altreich	131.800	
Ostmark	43.700	
Ostgebiete	420.000	
Generalgouvernement	2.284.000	
Bialystok	400.000	
Protoktorat Böhmen und Mähren	74.200	
Estland - judenfrei -		
Lettland	3.500	
Litauen	34.000	
Belgien	43.000	
Dänemark	5.600	
Frankreich / Besetztes Gebiet	165.000	
Unbesetztes Gebiet	700.000	
Griechenland	69.600	
Niederlande	160.800	
Norwegen	1.300	
B. Bulgarien	48.000	
England	330.000	
Finnland	2.300	
Irland	4.000	
Italien einschl. Sardinien	58.000	
Albanien	200	
Kroatien	40.000	
Portugal	3.000	
Rumänien einschl. Bessarabien	342.000	
Schweden	8.000	
Schweiz	18.000	
Serbien	10.000	
Slowakei	88.000	
Spanien	6.000	
Türkei (europ. Teil)	55.500	
Ungarn	742.800	
UdSSR	5.000.000	
Ukraine	2.994.684	
Weißrussland aus- schl. Bialystok	446.484	
Zusammen: über	11.000.000	

Broj
Država

Ukupno
Više od

21.1. O čemu se raspravljalo na konferenciji?

1	
---	--

21.2. Koje su dvije od navedenih država, njemačkih saveznica ili okupiranih, pružile otpor i zaštitile svoje židovske građane te ih nisu izručili u logore za istrebljenje?

2	
---	--

22. Pozorno pročitaj tekstove povijesnih izvora i odgovori na pitanja.

I.

Nekoliko sati nakon eksplozije začula se grmljavina i počela je padati crna kiša. (...) Bojali smo se sljedećeg napada pa su se mnogi sakrili pod drveće. Svi su povraćali. Čudilo me što su čak i oni koji su izgledali samo neznatno ozlijeđeni ili opečeni umirali za nekoliko dana. Svi su tražili vode. Ali, rečeno nam je da bi ih voda mogla ubiti pa im je nisam smjela davati.

II.

Ne. Gledajte. Kao prvo, u zrakoplovstvo sam se prijavio kako bih svim svojim snagama branio SAD. (...) Znao sam da radimo ispravnu stvar (...) da, pobit ćemo mnogo ljudi, ali za ime Božje i spasit ćemo mnoge živote. Nećemo morati ići u invaziju (..) Istovremeno ćemo ubiti mnogo nevinih ljudi, ali dosad još nismo vodili prokleti rat nigdje u svijetu gdje nisu stradali i nevini.

22.1. Na uporabu kojega se oružja odnosi izvor? Navedi argument za svoj odgovor.

2	
---	--

22.2. Čiju perspektivu prikazuje I. izvor, a čiju II. izvor?

2	
---	--

23. Pozorno promotri zemljovid i odgovori na pitanja.

23.1. Kako se zvao i kojim je brojem obilježen prvi logor osnovan na teritoriju Nezavisne Države Hrvatske?

2	
---	--

23.2. Kako se zvao i kojim je brojem obilježen najveći logor u NDH?

2	
---	--

23.3. Kojim je brojem obilježen talijanski fašistički koncentracijski logor?

1	
---	--

24. Pozorno promotri zemljovid i odgovori na pitanja.

24.1. Kakav je bio status zemlje obilježene brojem 1 u Drugome svjetskom ratu? _____

1	
---	--

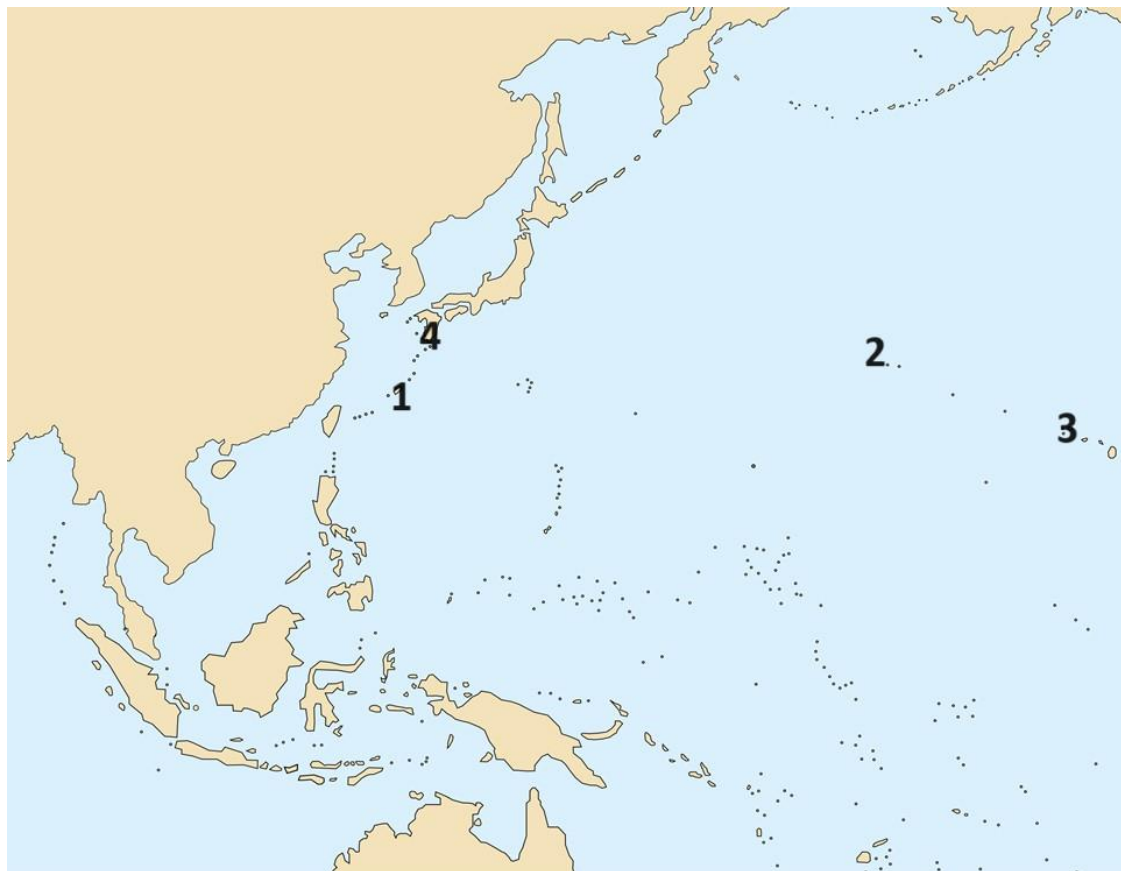
24.2. Kako se zove i kojim je brojem obilježena zemlja koju je Italija napala i okupirala u proljeće 1939.? _____

2	
---	--

24.3. Kako se zove i kojim je brojem obilježena zemlja u kojoj je upotrijebljen Molotovljev koktel tijekom Drugoga svjetskog rata? _____

2	
---	--

25. Pozorno promotri zemljovid i odgovori na pitanja.

25.1. Kako se zove i kojim je brojem obilježeno mjesto bitke prekretnice na Dalekome istoku u Drugome svjetskom ratu? _____

2	
---	--

25.2. Kako se zove i kojim je brojem obilježeno mjesto gdje je počeo rat između Japana i SAD? _____

2	
---	--

25.3. Kako se zove i kojim je brojem obilježeno mjesto bitke koja je olakšala zračne napade na Japan? _____

2	
---	--